

ΑΠΟ ΤΑ «ΛΥΡΙΚΑ»

ΝΥΧΤΑ ΜΑΓΙΚΙΑ.....

Νύχτα μαγικά του Αύγουστου
 που ευωδιάζει από λεβάντα
 κι απ' το μέλωμα του μούστου.
 Λές κι απλώθηκε για πάντα
 στις ψυχές το νέο φεγγάρι,
 και δετό μαργαριτάρι
 στη θωριά ή καρδιά φωλιάζει
 του Χωριάτη, που ήσυχάζει.

—Και δετό μαργαριτάρι
 στη θωριά το νέο φεγγάρι.

Νύχτα έρωτικά! Τ' αστέρια
 σά ματιές γλυκιές θωρώνε
 τα έρωτικά τα ταίρια
 που θραγιές - θραγιές περνάνε.
 Καρπερό το νέο σταφύλι
 στις γωνιές, στο πατητήρι,
 κ' έρωτικό τ' άχειλι
 στο ξανθό το πανηγύρι.

—Καρπερό το νέο σταφύλι
 κ' έρωτικό τ' άχειλι.

Κ' έξω, στο ξανθό χορτάρι,
 λιγωμένα παιγνιδίζει
 τ' Αύγουστιάτικο φεγγάρι.
 Και το φως άγέλι' άγγίζει
 Κάθε ρίζα που χουσίξει,
 και δεν ξγειρεν ακόμα
 στο σκληρό απ' την κάμα χώμα.

—Και δεν ξγειρεν ακόμα
 * σάν τ' ανθρώπινο το σώμα.

Ναί, ή ζωή δεν είναι πάντα
 νύχτα μαγεμένη, ως τώρα,
 να ευωδιάζει από λεβάντα
 κι άγριο άνθό. Πότε σάν μπόρα
 καταλύτρα σκάει, ξεσπάει,
 κ' είναι πότε σάν καλάμι,
 που σε δυό κομμάτια σπάει.

—Κ' είναι πότε σάν καλάμι,
 μέσ στ' ανήμερο ποτάμι.

Μιά, ω ζωή, για λίγο μείνε
 στο χωριό με το χωριάτη,
 κ' εσύ, σκέψη, αστέρι γίνε
 στ' άσημένο μονοπάτι,
 να οδηγείς με τ' άγιο χέρι
 το έρωτικό το ταίρι
 στο κρουστάλλινο παλάτι.

—Στο κρουστάλλινο παλάτι
 κ' ή ζωή, χαρά γεμάτη.

Στις γωνιές, στο πατητήρι,
 καρπερό το νέο σταφύλι
 κ' έρωτικό τ' άχειλι
 στο ξανθό το πανηγύρι.
 Κ' ή ζωή χαρά γεμάτη
 και δετό μαργαριτάρι
 στ' άσημένο μονοπάτι
 τ' Αύγουστιάτικο φεγγάρι.

—Και δετό μαργαριτάρι
 στη θωριά, το νέο φεγγάρι...

1920

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τ' ΑΗΔΟΝΙ

Αγαπητέ μου Νουμά,

Έπρεπε να τύχη κάτι αληθινά έχταχτο στη ζωή
 μου για να ξαναπαίσω πέννα, ως είναι και μία στιγ-
 μή. Είμουν αποφασισμένος να μην ξαναλέω όσα είπα,
 και να φίνω τις νεώτερες ιδέες να παρασταίνονται ά-
 πό νεώτερες γενεές. Όμως δεν μπόρεσα αυτή τη φο-
 ρά να σωπάσω. Κάτι με γαργάλιζε, κάτι με σκούν-
 τσε στο καλαμάρι, και να με πάλε με την πέννα στο
 χέρι, από την πολλή τη χαρά μου, από τον ένθουσασμό
 μου που ξανάκουσα αηδονισό κελάιδημα, ύστερα από
 μισόν αιώνα και παραπάνω.

Πόσες φορές το λαχτάρησα, τότε, ως και
 ταξίδεψα για να πάω να τάκούσω το χαριτωμένο αυ-
 τό πουλί. Άδύνατο στάθηκε. Πότε ο καιρός δεν εί-
 ταν κατάλληλος, πότε ο τόπος. Έμεινα πάντα με τη
 λαχτάρα μου.

Σάν κατέβηκα από τα βορεινά μου λημέρια έδώ
 κάτω στις ημερες άερογιαλιές της Μεσημβρινής
 Γαλλίας, κ' είδα τα πενικωμένα δάσος της και τα δρο-

σάτα της περιβόλια, το συλλογίστηκα άμέσως το αη-
 δόνι. Έίταν όμως ακόμα χειμώνες. Ρώτηξα λοιπόν
 μερικούς του τόπου αν έχουνται τ' αηδόνια κ' εκεί
 το Μάη. Σά να με πήρανε, θαρρώ, για τρελό. Είπαν
 νσί. Μά το είπανε αυτό το ναί τόσο αδιάφορα κι ά-
 συγκίνητα, που δεν τους πολυέπιστα. Τσίγλες πρέ-
 πει να είναι, είπα μέσα μου, και τις λένε αηδόνια.

Τέλος πάντων έρχεται ο Μάης. Τίποτα, την πρώ-
 τη μέρα. Ένα βράδι όμως, ύτι πήγα να πλαγιά-
 σω, σκοτεινά πιά όξω, κι δρθάνοιχτα τα παράθυρα,
 κάτι έρχεται στ' ατί μου, σάν είδος όνειρο, σάν ήχος
 καλιάς θύμησης, που άναπλήδωσαν άμέσως τα σωδι-
 κά μου, σά να τα σάλευε κρυφός σεισμός πέρα ως
 πέρα. Τρέχω στο παράθυρο, και στήνω ταυτί μου.
 Είταν τ' αηδόνι! Νάτο, αυτό είναι. Δεν μπορεί να
 είναι άλλο πουλί. Άλλο πουλί δε λαλεί τέτοιζ ώρα.
 Έπειτα, άκου, — Ποιό άλλο πουλί μπορούσε να λα-
 λήσει με τέτοιον πόνο, να μάς ψάει την άγάπη του
 με τόσο τρυφερή, τρεμουλιαστή και σπαραχτική με-
 λωδία; Λές και την άγάπη όλου του κόσμου όρμή-
 νευε, λές κ' έλεγε πως δεν είναι μονάχα ο άνθρωπος,
 όλα τα πουλιά κι όλα τα ζώα κι όλη ή χτίσι των όντων

τόν κρημό ἔχουνε, κι ὁ κρημός αὐτός εἶναι ἡ ἀγάπη. Ἡ ἴδια ἡ ἀγάπη ποὺ σπαρατράει στὴν καρδιά μας μὲ παντὴς λογῆς βαθιὰ νοήματα καὶ λογισμούς, ποὺ ὁλοένα μᾶς λυώνει, κι ὡς τόσο μᾶς ζωντανεύει.

«Μόνε λλοῦσε κ' ἔλεγε μ' ἀνθρώπινη λαλίσσα».

Νὰ ποὺ βγήκε σωστό καὶ τὸ τραγούδι, ποὺ πάντα τὴν ἀλήθειζα μᾶς λέει.

Κι ὅμως, κατὶ σὰ νὰ ἔλειπε ἀπὸ τοῦ ἀηδονιοῦ τὸ λῆλημα τῆς βοῦδιᾶς ἐκεῖνη, κατὶ ποὺ ἔλειπε κι ὅλες τὲς ἄλλες βραδιές καὶ πρωινές ποὺ τᾶκουσα καὶ τ' ἀκούγω ἀκόμα. Δὲν ἔχει ἐκεῖνη τὴν ἀνέπαδη, τὴν ἀκούραστη ἐνέργεια ποὺ, ἂν δὲ λαθεύω, τὴν ἔχουν τὰ δι-

κά μας τᾶηδόνια. Ἔτσι, σὰ νὰ κουράζεται κάποτε, καὶ σὰ νὰ μαζεύει δύναμη γιὰ νὰ ξαναρχίσει, νὰ ξασπαραῖ τὴν καρδιά μας. Ἰσως, καθὼς εἶπα, σφάλω. Μὰ κάθε φορὰ ποὺ τᾶκούγω μοῦρχεται, μαζί μὲ τοὺς ἄλλους γλυκοὺς ταραγμούς, καὶ τῶναιρο νὰν τὸ ξανακούσω ἐκεῖ ποὺ τὸ πρωτάκουσα, ἐκεῖ ποὺ δίδαξαν τᾶηδόνια τὸν πριττὴ τὸν Ἀρίωνα. Ἐκεῖ εἶναι ἡ πατρίδα τους. Ἐκεῖ κρέμεται ἀκόμα σὲ κάποια λιτὰ τοῦ Ὁρφέα ἡ Λύρα.

Ἀντίπολη, Μᾶης μήνας, 1921.

Πάντα δικός σου,
Α. ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΟΙΞΗ

(2)

4

Ἔχε δίξιο, μεγάλο δίξιο, ὁ Βαρνάς. Τὸ «Αὔριο» τὸν χειροκροτοῦσε καὶ τὸν ἐπιδιοκίμαζε. Καὶ κοιτάζοντας, εἶπαμε, ἀπὸ τὸ «περισκόπιο» του, εἶδε τὸ «Αὔριο» νὰ χιτιδοβολοῦ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Παρθένας καὶ νὰ καταπλημμυρίζει μὲ φῶς τὸ διβλιοπωλεῖο του. Ἐῖταν ἡ Παρθένα — ἔτσι τὴν ἔλεγε, γιὰ τὴν ποτὲ δὲ ζήτησε νὰ μάθει τὸν ὄνομά της — ἡ μελοχοινούλα, ἡ λιγόλογη, μὲ τὴ σταθερὴ περπατησιά, τὴ σταθερὴ φωνή καὶ τὴ σταθερὴ ματιά, ποὺρχότανε ταχτικά, ὅσα τὸ ταχυδρομεῖο ἔφερεν περιοδικὰ ἢ διβλία δημοτικιστικά καὶ σοσιαλιστικά, καὶ τὰγόραζε πρώτη πρώτη.

— Ὁ πατέρας, ἔλεγε στὸ Θύμιο μ' ἀλαφρὸ χαμόγελο, γκρινιάζει, μὰ σιγὰ σιγὰ θὰν τὸν συνηθίσω νὰν τὰ διαβάσει κι αὐτός!

Καὶ σὰ μιά μέρα τὴ ρώτησε ὁ Θύμιος ἂν ὁ πατέρας της συνηθίσει γιὰ ἐξακολουθεῖ νὰ γκρινιάζει.

— Πού νὰ συνηθίσει, τοῦ ἀποκρίθηκε. Ἐῖναι γέρος καὶ δὲν ἀκούει!... Μὰ τὸ κάτω κάτω, δὲν εἶναι καὶ τόση ζημιὰ νὰ μὴν ἀκοῦν οἱ γέροι. Ζημιὰ εἶναι οἱ νιοὶ νὰ κοιφίζουσι!...

Τὴ μέρα κείνη ἡ Παρθένα φοροῦσε ἓνα μπλε σενὸν φουστάνι, μὲ μιά τριχηλιά ἀσπρη, μεγάλη, ὁλόγυρα στὸ λαιμό της, ἓνα καπελλάκι μαῦρο μικρό, ποὺ τῆς σκέπαζε, σὰ σκούφια, τὰ ὀλόμαντρα μαλλιά, σκουπίτια μαῦρα, κάλτσες σοκολατένιες, κ' ἔτσι κοντούλα καθὼς εἶτανε καὶ γιοματούτσι, μὲ τὴ βαριά της, τὴ σταθερὴ φωνή καὶ μὲ τὸ πρόσωπό της ὁλόφωτο ἀπὸ ἀφροσύνη καὶ πίστη σ' ἓναν ἀγῶνα μεγάλο κ' εὐγενικό, συμβόλισε στὴ φαντασία τοῦ Βαρνά, κείνο τὸ πρωινό, ποὺ τοῦ τὸ χάλασε ἡ Ξαθίππη μὲ τὲς γκρίνιες της κι ὁ Σουφρὴς μὲ τὲς κούφιες παρικοκουδέντες του, τὴ Νίκη ὁλοζώντανε.

Σὰ σὲ λίγο, ὅστερ' ἀπὸ τὸ Σουφρὴ, ἔφυγε κ' ἡ Παρθένα, κι ὁ Βαρνάς ἔμεινε μοναχός του στὸ ἀμπρί του, σιγέειτε ἀντακουφιστικά τὸν ἀγαπημένο του σέλιχο τοῦ δουλοκικοῦ Βίανου.

Θαλασινὴν χρή, φίλε Βάτε, τάχ' αὐριον ἔσσε' ἄμεινον....

Τὴν ἴδιαν ἰδέαν εἶχε κι ὁ μασκαρὰς ὁ Μοναχὴς, ποὺ ἀκουμπώντας, κείνη τὴ στιγμή, στὸ συρματένιο στῆριγμα, εἶχε ἀνασηκωμένο τὸ μύτο του περὶ ἡφανα πρὸς τὸ ταβάνι, σὰ νὰ μουρμούριζε κι αὐτός:

....Ταχ' αὐριον ἔσσε' ἄμεινον.

Ναί, συλλογιζότανε ὁ Βαρνάς, δὲ γίνεται, γλήγορα θάρθει αὐτὸ τὸ «Αὔριο», τὸ καλύτερο. Θὰν τὸ φέρει ἡ Παρθένα, θὰν τὸ φέρουν οἱ νιοὶ ποὺ δὲν κοιφίζουσι, ποῦχουνε ὀρθάνοιχτα τ' αὐτιά τους καὶ τὴν ψυχὴ τους πρὸς τὲς καινούριες ἰδέες, τὲς σωτήριες καὶ τὲς ἀνθρωπιστικές.

Δὲ γίνεται, δὲν μπορεῖ νὰ τραθῆξει σὲ μᾶκρος αὐτό: Ὁ ἀνθρώπος νὰρνήται τόσο ἀκαρῶς τὴ Ζωὴ καὶ νὰν τὴ βρίζει τόσο δεινὰ. Θάνοιξε τὰ στράβια του καὶ θὰν τὸ δεῖ, σήμερ' αὐριον θὰν τὸ δεῖ, ὄχι ἀργὰ πιά, πὼς δὲ στέλνεται στὴ Ζωὴ γιὰ νὰ σφάζει καὶ νὰ σφάζεται, νάδικει καὶ νὰ κατατυραγιέται, νὰ κατατσακίζεται θησαυρίζοντας πλοῦτη ἀνώφελα κ' ἐγκληματώντας μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὸν ποῦν ἥρωα καὶ γιὰ νὰν τοῦ κρεμάσουνε στὰ στήθια του μερικὰ κουρελάκια πολύχρωμα καὶ μερικὰ σταυρουδάκια μπυμπεδιστικά.

Δὲ γίνεται, δὲν μπορεῖ νὰ τραθῆξει σὲ μᾶκρος αὐτό: Ὁ ἀνθρώπος θάνοιξε τὰ μάτια του καὶ θὰ ξεδουλώσει τ' αὐτιά του. Καὶ θὰ δεῖ τὴ Φύση ὀλόγυρά του — τὴ Φύση ποῦναι ἐμπίγεια κι ὄνειρο στὴν ὁμορφιά καὶ χάρι» καὶ ποῦ

μὲ χίλιες βρώσες χύνεται. μὲ χίλιες γλώσσες κραίνει...

καὶ θὰ τὴν ἀκούσει νὰν τοῦ μιλάει μὲ τᾶηδονιοῦ τὸ κελάδημα καὶ μὲ τοῦ γυακιοῦ τὸ μουρμούρισμα καὶ μὲ τῆς πεταλούδας τὰνύλαφο πέταγμα καὶ μὲ τοῦ γκιώνη τὸ θρήνο καὶ μὲ τοῦ ῥόδου τὸ μοσκοδόλημα — θὰν τὴ δεῖ νὰ χύνεται μὲ τὲς χίλιες βρώσες καὶ θὰ τὴν ἀκούσει νὰν τοῦ κραίνει μὲ τὲς χίλιες γλώσσες της, καὶ στὴ Ζωὴ στάλθηκε, διαστρώς περάτης, γιὰ νὰ